

HET FRANSCH EN DE LAGERE SCHOOL.

Er zijn er, die het Fransch zouden willen afschaffen, op de Lagere School.

Jaren geleden heeft Henri Straub een artikeltje in School en Leven geschreven, waarin hij betoogde, dat men het Fransch toch vooral jong moest leeren, omdat men anders nooit de goede uitspraak beet kreeg. De tong moest vroeg aan de vreemde klanken wennen — op lateren leeftijd kon men nooit de noodige elasticiteit van de tong verwerven.

Ik heb dat artikeltje zoo goed onthouden, omdat ik toevallig toendertijd herhaaldelijk de waarheid ervan *bewezen* vond.

Zoo had ik conversatieles samen met een onderwijzeres, die op haar twaalfde jaar, en op 't platteland, aan 't Fransch was begonnen.

Conversatieles, o schoone Haagsche herinnering! bij den graaf Fournie d'Hincourt, die er zoo adellijk uitzag, maar toch zulke uitnemende conversatielessen wist te geven, dat prof. van Hamel mij op mijn Fransch examen vroeg, hoelang ik in 't buitenland was geweest!

Die onderwijzeres maakte haar opstellen veel beter dan ik — haar thema's waren veel beter, haar Dubois kende ze prompt, maar — haar uitspraak! Toch sprak ze 't Nederlandsch beschaafd.

We moesten scheiden, wat de conversatielessen betrof. Het was noch voor den graaf, noch voor mij te dragen. Hij gaf haar handig aan een ander over!

Meerdere zulke gevallen bemerkte ik. B.v., studenten van 't platteland, laat met Fransch begonnen — en dan eens wat Fransch hardop moetend lezen — 't klonk abominabel.

Attent gemaakt op slechte uitspraak bij menschen, waarvan men beter zou verwachten, attent gemaakt door dat artikeltje van Henri Straub, bemerkte ik ook, dat personeel, hoe netjes 't ook overigens mag spreken, voor vreemde woorden de allerordinairste uitspraak heeft. Door het ontbreken van de elasticiteit der tong, heb ik geleerd. En verbeeld U, zóó kan zulk een artikel nawerken, dat ik, om toch in 's Hemelsnaam mijn kinderen maar de noodige tong-elasticiteit bij te brengen, hen al lang Fransche en Engelsche versjes laat niezingen, schoon ze vijf en zeven jaar zijn. Duitsch hoeft niet hier in Rotterdam, dat hooren ze vanzelf vroeg genoeg en ze voelen zich al heel goed thuis op een Weihnachtsfest.

Mijn jongen van vijf jaar is er nog handiger mee dan zijn zus van zeven. Je moet hooren, hoe hij „lunch” zegt! Zijn tong-elasticiteit zal alvast geen leeraar moeilijkheden opleveren.

Men heeft bezwaar geopperd tegen de Dalcrozeliëdjes, die gezongen worden door kinderen, die nog geen Fransch kennen. Prachtig integendeel! Ik heb zelf zoo'n koor gehoord van 5—7 jarigen, die Kirican zongen. Prachtig voor de tong-elasticiteit! Ze moeten immers later Fransch leeren — laten we dan toch alles doen om hun een goede uitspraak bij te brengen!

Toch vrees ik, dat 't Fransch zal verdwijnen van de Lagere School. Er heerscht nu eenmaal een manie van afschaffen, we zijn nu eenmaal in een sfeer van luiheid en gemakzucht. Maar spijt zal men er van hebben! En dat wilde ik vast voorstellen: mocht de minister ons het Fransch op de lagere scholen ontnemen, laten wij dan, wier kinderen Fransch *moeten* leeren, later, ons alvast *dit* voornemen: Wij laten onzen kinderen privaates in Fransch geven vanaf hun negende jaar! Of we sturen hen tenminste naar een Dalcroze-zangcursus, waar ze de Fransche liedjes alvast leeren! We willen geen krompratende kinderen — we willen, dat onze kinderen gbed en zuiver Fransch leeren spreken.

Iemand heeft in de N. Rotterdammer een ander bezwaar van 't afschaffen geopperd, dat ook niet licht te achten is: Voor hen, die naar een gymnasium gaan, zou de afschaffing van Fransch beteekenen, dat de jonge gymnasiasten in de eerste twee leerjaren worden overstroomd met: Fransch, Duitsch, Grieksch, Latijn!

En dat zijn dan kinderen, wien het begrip „vreemde taal” en „vreemde taal leeren”, nog ten eenenmale ontbreekt!

Ik voeg daaraan toe: En de H. B. S.-scholieren zet men ineens onder den stortvloed van: Fransch, Engelsch, Duitsch!

Welzekeer, weg met het Fransch op de Lagere School!
Après nous le déluge! S. LUGTEN—REYS.